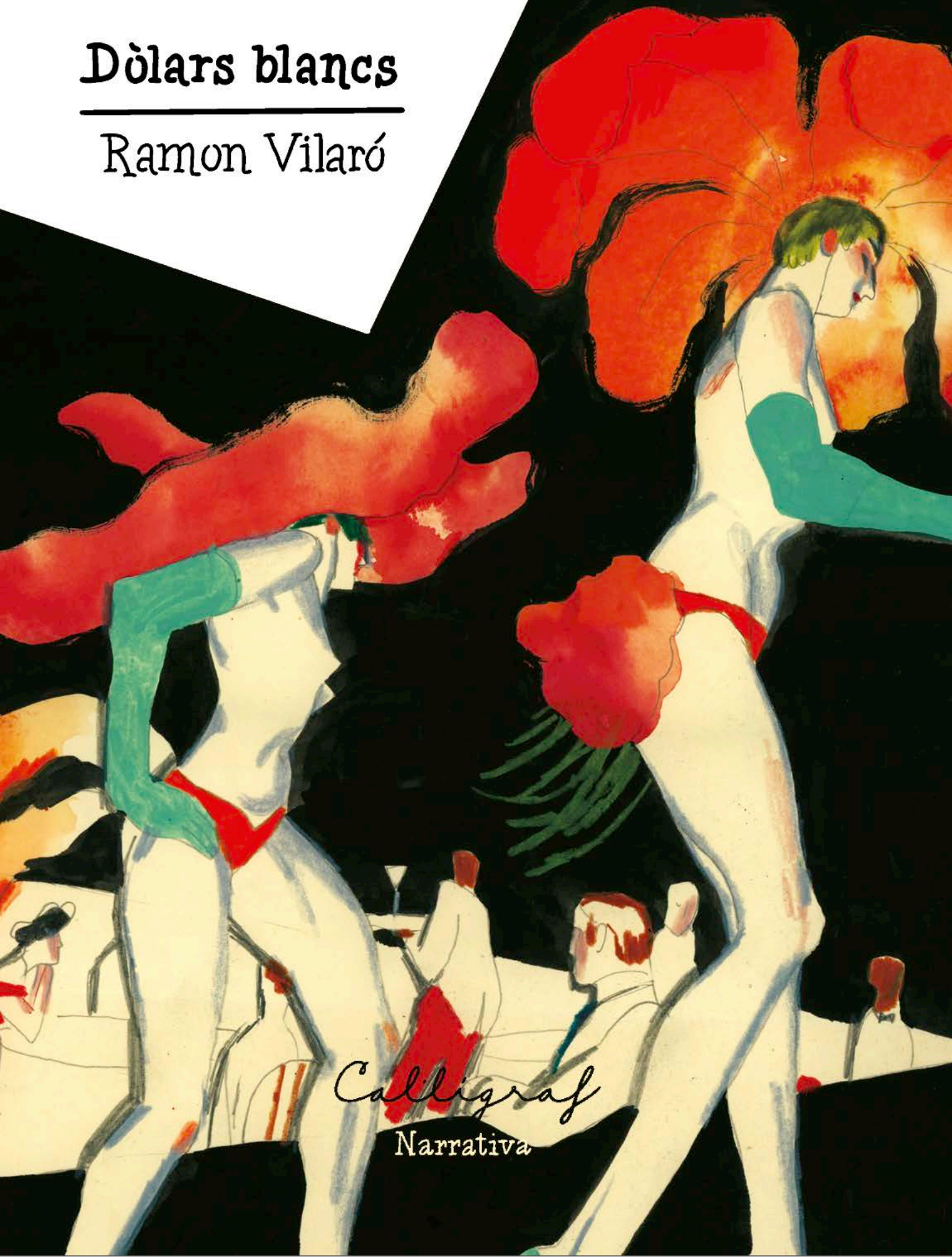

Dòlars blancs

Ramon Vilaró

Calligraf

Narrativa

Dòlars blancs

Ramon Vilaró

Dòlars blancs

Ramon Vilaró

Calligraf

Narrativa

Dòlars blancs

Ramon Vilaró

Edicions Cal·lígraf

Figueres, 2023

Primera edició — setembre de 2023

Publicació

Edicions Cal·lígraf, SL
Monturiol, 2, 1r 1a
17600 Figueres
Tel. (0034) 615 261 764
www.edicionscalligraf.com
info@edicionscalligraf.com

Disseny i maquetació

Plàcid Busquets

Impressió

DC Plus, Serveis Editorials

ISBN

978-84-127593-0-3

Dipòsit legal

GI 1041-2023

© del text

Ramon Vilaró Giralt

© de la il·lustració de portada

Dani Torrent Riba

© d'aquesta edició

Edicions Cal·lígraf, SL

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, la reproducció parcial o total d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic. Les infraccions d'aquests drets es troben sotmeses a les sancions establertes a les lleis.

Cultivo una rosa blanca
en julio como en enero
para el amigo sincero
que me da su mano franca.

Y para el cruel que me arranca
el corazón con que vivo,
cardo ni oruga cultivo;
cultivo la rosa blanca.

Versos sencillos

JOSÉ MARTÍ

Per a què serveixen les lleis,
si únicament regna el diner?

PUBLI PETRONI

En Greg MacTrenzy Blanch meditava sobre el significat de la seva vida mentre contemplava la voracitat amb què les cries de gambes devoraven les més febles a les piscines annexes a la platja de sorra blanca. Mirava, d'un tros lluny, la terrassa del luxós bungalow on es distingia la figura de la Dao que, amb la blancor de la cara i del seu vestit, semblava una estàtua de marbre.

En Greg tenia clar que l'estada en un paratge tan idíl·lic no era una etapa més, sinó la conclusió de tota una trajectòria. El vesprejar plàcid, sota un sol en declivi que convertia la mar en un mantell turquesa, convidava a la melancolia. Els records el situaven davant del dilema de si tant d'esforç havia valgut la pena. Ningú no podia respondre-li, ni tan sols la consciència. Perquè ja se sap que en el camí de la vida és impossible retrocedir. A ell només li quedava avançar cap al no-res, on intuïa que la blancor seria absoluta.

Quan tancava els ulls davant del sol, les pupil·les ho veien tot blanc. Si baixava la vista cap a la sorra, la ment

seguia en blanc. S'estrenyia les mans contra la cara, com amagant-la rere un llibre obert, i ho continuava veient tot blanc.

La Dao, asseguda sobre la cuixa dreta, repenjada a la barana i balancejant la cama esquerra, l'observava entre intrigada i avorrida. No sabia si el comportament d'aquell home fregava la demència senil o si estava sumit en l'abstracció. En qualsevol cas, aquella actitud semblava inquietant en un home apassionat i tenaç com ell, amb reputació de saber resoldre els laberints més entortolligats dels negocis.

Des de molt jove, gairebé des que era un nen, l'avi patern li havia inculcat uns principis molt pràctics, fonamentats en la perseverança i orientats a la recerca de resultats fructífers econòmicament parlant, és clar.

De l'avi, en Greg n'havia heretat l'olfacte pels negocis. Els diners i el poder van ser els objectius de la seva vida, fins que va aparèixer l'ombra d'un company oblidat que va voler desmembrar l'imperi del «dòlar blanc», pel qual havia de lluitar fins al final.

Però ara, en obrir els ulls, va seguir observant el canibalisme de les cries. Llavors va recordar la frase del seu amfitrió, que li havia explicat que aquesta voracitat precoç, just a l'inici del cicle, era un dels principals obstacles quan es tractava de millorar la productivitat de la piscicultura.

Va pensar que si era veritat que la vida té el seu origen en l'aigua, també el canibalisme, en les seves múltiples facetes, devia ser un tret inherent al comportament humà. Va agafar un tronc que la mar havia arrossegat fins a la platja i el va llançar amb ràbia a l'interior de la piscina,

on només sobreviuen els més forts, fins que acabaven en una amanida o com a complement d'un bon arròs.

Per a en Greg M. Blanch tot plegat havia començat feia més de setanta anys, cap als anys trenta, a l'aleshores afable ciutat de Miami. El seu avi, José Blanch, veterà home de negocis, l'observava jugar i córrer pel jardí de la mansió familiar mentre es fumava algun puro havà dels que li enviaven de la tabaquera familiar. L'home se sentia satisfet pel retorn als bons temps de la fortuna dels Blanch, basada en el comerç i el negoci navilier, després de la Gran Depressió. Els vaixells de la Blanch Shipping Co., Ltd., tornaven a omplir les bodegues amb sucre i tabac procedent de Cuba gràcies a l'augment del consum dels estatunidencs, que a poc a poc anaven sortint de la crisi econòmica del crac de 1929.

Envoltat pel fum del seu cigar, José Blanch tenia molt present que era descendent de Narcís Blanch, un català arribat a Cuba el 1872, l'any que Espanya estrenava la República. En Narcís havia estat un home hàbil i emprenedor que havia fet fortuna al port com a majorista i distribuïdor entre els empresaris que venien tota mena de productes importats d'Espanya. Però, sobretot, a través del seu matrimoni amb l'hereva d'una hisenda sucrera fundada per la nissaga basca creada per María de los Remedios Santos-Azpilizcueta, que ja feia dues generacions que s'havia instal·lat en terres cubanes. En Narcís va aconseguir fer créixer ràpidament el comerç del sucre, que va completar amb la compra a crèdit de dos vaixells mercants que havien de ser l'origen de la seva flota.

També va saber situar-se quan, a l'alba del nacionalisme cubà, es va alinear amb els interessos multimilionaris dels Estats Units a Cuba i arribà a col·laborar en missions d'espionatge favorables a l'emergent burgesia nord-americana establerta a l'illa. No va figurar mai a les files dels mambises que van lluitar per la independència, però es va apuntar al cavall guanyador. Aquest gest li va ser recompensat quan, en començar el nou segle XX, amb Cuba ja independent, va decidir dividir el patrimoni familiar. Va deixar el primogènit, Antonio, al capdavant dels negocis, i en José el va enviar a Miami.

En José es va obrir camí a Florida i va continuar la tradició familiar de fer créixer el patrimoni. Va implantar amb força el negoci marítim i el comerç i, seguint amb la trajectòria paterna de millorar la fortuna a través dels vincles familiars, va buscar un bon partit i es va casar amb la Betty Norton, hereva d'una rica família pionera de la banca local. Amb ella van tenir un únic fill, Francisco, a qui aviat van acabar anomenant Frank, d'acord amb el nou entorn anglòfon en el qual van formar la família.

—Quan vaig arribar a Miami... —li va dir en José al seu net, mentre exhalava el fum del cigar.

—Avi, m'ho has explicat mil vegades! —el va tallar el nen, somrient, amb més ganes de jugar que d'escoltar.

Però el patriarca dels Blanch als EUA va fer el desentès i va insistir a recordar com era el Miami de principis del segle XX, repetint una vegada i una altra les descripcions que en Greg havia sentit tantes vegades. Començava sempre amb la mobilització popular durant

l'enterrament de la mare de Miami, Julia Tuttle, impulsora del projecte d'erigir una ciutat on abans només hi havia hagut aiguamolls i cocodrils. Relatava com Tuttle havia regalat grans extensions de terrenys perquè un altre visionari, Henry Flager, el magnat del ferrocarril, hi construís la xarxa viària Florida East Coast Railway fins a Miami, el 1896, per seguir fins a Cayo Hueso, el 1912, amb més de 60 km de ponts i vies sobre la mar. Per les rialles de l'ancià, el petit Greg intuïa com n'havien estat de divertides, les festes, a les primeres mansions edificades en l'avinguda Brickell, aviat batejada com a Millionaire's Row per les immenses fortunes que acollia. Al nen li agradava escoltar la història del que deien que era obra d'un boig, el pont de Collin's Folly, que unia la incipient aglomeració de Miami amb l'extensa finca de John Collins que, amb un sòl gairebé pantanós i plantat d'alvocats, va acabar convertint-se en Miami Beach, un lloc ara beneït pels visitants procedents del nord que busquen platges assolellades.

—El progrés era tan ràpid —explicava el capitost dels Blanch— que les propietats canviaven de mans d'un dia per l'altre i duplicaven el seu valor.

Entre el record i l'anècdota, el veterà José volia inculcar al seu net l'amor pel lloc on li tocava viure, tant com forjar el seu caràcter. L'avi creia, per experiència pròpia, que les lliçons de la vida són més útils que les rebudes a l'escola. Ell mateix s'havia beneficiat de l'onada de bonança econòmica que va seguir al final de la Primera Guerra Mundial, quan es va associar amb el primer gran tenidor de terrenys que va crear, a Coral Gables, el concepte dels master suburbs, els barris residencials

allunyats del centre urbà. No obstant això, aquella espiral de desenvolupament també havia comportat caos i l'aparició de delictes de tota mena. Tant fou així que les autoritats van estar temptades d'acceptar l'oferta del Ku Klux Klan, que prometia «posar ordre», i no tan sols assetjant els negres.

L'avidesa especuladora pels terrenys va atreure l'interès d'alguns clans de la màfia. Els membres d'aquesta organització van descobrir el potencial de la ciutat, de clima benigne com a lloc de repòs i plaer després de la pràctica d'activitats delictives amb les quals ja controlaven ciutats de clima més dur, com ara Nova York o Chicago. D'aquells temps dataven els primers contactes de José amb l'hampa.

Tot plegat havia començat a la sala de joc clandestí del Roman Pools, a Collins Avenue. Es tractava, en realitat, d'un club de cabanyes de bany davant del mar. Els banyistes llogaven les seves instal·lacions, que en un edifici adjacent tenia restaurant i una pista de ball des de la qual un passadís estret donava accés a una petita sala d'apostes. El seu caràcter prohibit, tot i ser discretament tolerat per la policia, hi afegia un toc de morbositat per als adinerats clients. Un crupier incitava els jugadors que s'asseien al voltant de la ruleta. En José contemplava l'espectacle rere les butaques de la seva esposa Betty i la seva amiga Carol. La Carol era una apassionada de les apostes d'atzar, els horòscops i l'esoterisme que vivia a Boston i passava els hiverns a Miami. Les famílies de la Betty i la Carol estaven vinculades al sector de la banca. Eren íntimes amigues, i la Carol exercia una forta influència en la personalitat de la dona d'en José. Els seus

desitjos i capricis eren ordres per a la Betty. Per aquest motiu, compartien sovint els mateixos números a la ruleta: set, tretze i vint-i-sis. En José, que detestava qualsevol cosa que depengués de l'atzar, optava per observar i prou, confiant que la Carol se'n cansaria aviat. Però la dona no estava només pendent de les apostes. Aquella nit també semblava mostrar interès per les mirades i els somriures discrets que un atractiu jugador li dedicava des de l'altre costat de la taula.

A Miami, la Carol podia deixar-se portar per la fantasia sense que ni l'ambient ni els amics puritans li imposessin els formalismes a què la sotmetia el seu matrimoni de conveniència amb un home que al llit era fred com els gèlids hiverns de Boston. Aquell vespre va suggerir a la Betty que se n'anés amb el seu avorrit espòs, argüint les seves ganes de jugar fins a molt tard. Tenia l'esperança que les invisibles fitxes del desig, convençuda de la seva habilitat seductora, encertessin en aquell jove galant que cada vegada semblava més pendent d'ella.

Així va néixer una estreta relació entre la Carol i en Marco, un italoamericà de segona generació que s'estava a Miami amb la missió de fer prosperar un seguit de negocis il·lícits fent-se passar per agent comercial d'una firma novaiorquesa d'inversions immobiliàries. I va ser així, també, com en José va obrir accidentalment les portes de la seva mansió a un cadell de la màfia amb la carrera tot just estrenada.

Quan, al cap d'unes setmanes, la Carol va tornar a Boston per complir sense passió amb les funcions maritals que li

corresponien, en José i en Marco ja havien adquirit l'hàbit de dinar junts amb regularitat per parlar de negocis. També van començar a compartir alguns matins de golf a fi d'ocupar les hores d'oci amb xerrades banals mentre recorrien el green, tot i que aquell ritual de classe alta semblava més aviat avorrir-los. Però no totes les seves xerrades eren banals; algunes els servien per iniciar acords i segellar compromisos verbals, perquè s'estimaven més la discreció i la seguretat de les activitats a l'aire lliure que la dels despatxos formals amb taules de caoba i toves butaques entapissades de pell de bisó.

Al principi dels anys vint, Miami era una festa un xic aigualida. Enmig de la calor tòrrida, el governador Sidney J. Catts havia decretat el que va titllar de «noble experiment»: prohibir el comerç i la venda d'alcohol. Anticipava així la decisió del Senat, que amb 65 vots a favor i 20 en contra, va aprovar la Volstead Act prohibint el consum de «totes les begudes embriagadores» amb tant de zel que, fins i tot la cervesa i la sidra van ser il·legalitzades. En realitat, ja feia temps que adquirir begudes alcohòliques era difícil, però la nova llei federal hi tancava totes les portes mentre n'obria d'altres als clans mafiosos, que ja s'organitzaven per aprofitar aquell mercat nou i prometedor.

Un matí, al camp de golf, mentre en José triava el pal adequat per a un cop curt, en Marco li va recordar que la seva sobrietat en la beguda no havia d'impedir-li interessar-se per un negoci que estava en perill d'extinció: el comerç de l'alcohol.

El rom procedent de Cuba no havia estat mai una partida decisiva en els balanços de la naviliera Blanch

Shipping, més atenta al sucre, el tabac en branca i l'apreciat mineral del níquel. Però el valor d'allò prohibit era sempre superior. En José era conscient que en Marco li estava llançant una proposta, tot i que n'ignorava el contingut exacte.

N'hi va haver prou amb unes quantes setmanes per confirmar el que era previsible. Les begudes alcohòliques van passar a ser un producte d'extraordinària rendibilitat que, al mateix temps, escapava al pagament d'impostos. Esdevenien un negoci rodó, malgrat que calgués córrer el risc del contraban per accedir i comerciar amb els destil·lats espirituosos. Per què deixar d'importar rom i, sobretot, alcohol de canya rebaixat a 45 graus, del qual podia elaborar-se una acceptable ginebra, quan ara multiplicava els seus beneficis fins a cent vegades? Aquesta era la qüestió que en Marco plantejava al cobdiciós negociant. L'italoamericà va donar garanties a en José que la seva funció es limitaria només al transport. Podia comptar, fins i tot, amb la complicitat d'alguns funcionaris de duanes corruptes, que farien els ulls grossos a canvi d'un grapat de dòlars. Per evitar ser detectats en les inspeccions duaneres, els sacs de sucre sense llaunes d'alcohol camuflades al seu interior serien fàcilment identificats perquè no duien l'accent a la «u» de la paraula «azúcar», pintada en vermell i en diagonal a l'arpillera de cànem.

En poc temps, la trama va començar a funcionar. No tant per l'enginy dels seus creadors, sinó per la complicitat dels qui havien d'examinar els desembarcaments als ports de Miami i Nova Orleans, destinacions de la ruta de la naviliera cubana. La irregularitat dels carregaments

permetia informar els duaners sobre el moment de fer un control rigorós sense risc de confiscar més alcohol que el contingut a la farmaciola de la cabina del capità.

Al principi, José Blanch va entrar a la trama per amor al risc i per satisfer el seu germà Antonio, que des de l'Havana es negava a perdre ingressos per les vendes de licor als Estats Units. Entre els traficants, en José va limitar els seus contactes a en Marco i es va negar a conèixer cap capo de la màfia, com el cèlebre Al Capone, que passava temporades torrant-se el cul a les piscines dels luxosos hotels de Miami Beach.

Al Capone va ser jutjat i condemnat per evasió fiscal, l'únic delicte que la justícia va poder demostrar contra ell, però en Marco va romandre actiu a Miami. L'italoamericà era un dels assidus a les taules de joc del Bay Chateau, una de les cases flotants assentades sobre fermes pilastres, les Stiltsville, de les que abundaven al sud de la badia, just a una milla de la costa per poder burlar la Llei Seca. Oficialment eren cases de pescadors de crancs, però els seus cangrejeros anaven des de milionaris fins a jutges i polítics, sense oblidar els mafiosos que subministraven el bourbon, la ginebra i el rom entre partides de pòquer i noies lleugeres de roba.

Així, els negocis amb la Blanch Shipping van continuar, malgrat que a causa de la crisi desencadenada pel crac financer de 1929, els negocis del sucre i el tabac van disminuir. El de l'alcohol, en canvi, funcionava i prosperava, la qual cosa col·locava en José cada vegada més en mans de la màfia.

Eren temps convulsos, per als bancs. N'hi havia que tan-caven; d'altres es trobaven a prop de la fallida, i la posició econòmica de la família de la Betty se'n ressentia. El respectable sogre d'en José comptava entre els seus amics amb el senador republicà James A. Clark, que tenia instruccions precises del president Herbert C. Hoover de combatre els mafiosos, fins i tot en les seves activitats d'aparença honorable. Els clans eren més difícils d'atrapar que els velers i les llanxes que introduïen alcohol de les destil·leries de les Bahames i de Cuba. Per tot això, una vegada més, durant una de les seves vetllades socials en José es va trobar sense pretendre-ho en l'ull de l'huracà.

El senador, un polític ben informat, va abordar sense preàmbuls les activitats il·lícites d'en José, que es va quedar perplex i pàl·lid mentre continuava agitant el gel del got de suc de maracujà que tenia a la mà.

El còctel que precedia el sopar no semblava el lloc més indicat per revelar les batusses d'una empresa que es trobava en una situació complicada. En José sabia

que algun dia podia tenir problemes menors amb la policia portuària, però no s'havia imaginat mai que el toc d'atenció li arribaria des de les altes instàncies polítiques. I menys encara que l'escàndol esclataria entre les parets de l'ostentosa mansió dels pares de la Betty.

El polític va insistir que la Blanch Shipping figurava en la llista de possibles empreses a vetar per les seves activitats de contraban. Tot i això, li va deixar entendre que podien arribar a un acord per respecte al sogre d'en José, que era un contribuent destacat del partit Republicà i que havia convençut el senador perquè donés una oportunitat al gendre. Així, sempre que acceptés col·laborar en la lluita contra la màfia, semblava que el desastre no era inevitable. Per a en José era una aposta arriscada, però si volia salvar l'honor i l'interès familiar no tenia alternativa. Sobretot perquè el senador ocupava també la presidència de la feia poc fundada Universitat de Miami, i ell no volia esquitxar la reputació dels Blanch, tot just quan el seu fill Frank, que s'acabava de graduar en Història, hi debutava com a professor adjunt. Va comprendre que no li quedava més remei que tornar al camí de la legalitat, encara que s'arrisqués a patir les represàlies del grup de mafiosos. El senador li va donar un parell de setmanes per reflexionar, després de les quals el convidava a anar-lo a veure per concretar l'estratègia.

Al cap de deu dies de la trobada amb el polític, un tinent del Departament Antialcohol va visitar en José per especificar-li que l'objectiu era caçar en Marco. El policia li va exposar el pla que havien elaborat per capturar el mafiós in fraganti, un parany que només podia funcionar si el comerciant hispanocubà hi col·laborava.

Després de la caiguda d'Al Capone, els padrins del nord no estaven disposats a córrer riscos, però tampoc a perdre influència en una plaça tan important com Miami. Les ordres eren taxatives: en Marco havia de controlar personalment els enviaments que partien en els vagons de la Florida Railways cap a les diverses destinacions del país. El problema era ara el furt creixent de mercaderies, ja que els últims mesos, en els trajectes entre els molls del port i la zona ferroviària, part del licor d'alguns carregaments desapareixia. La màfia feia les seves pròpies investigacions i en Marco volia acabar amb els robatoris, sense témer desafiar la policia, i apareixia misteriosament cada vegada que el valor dels sacs d'«azucar», sense accent, requeria la seva presència. Cap llei prohibia a un ciutadà, fins i tot de moral dubtosa, rondar per les andanes de càrrega de la xarxa ferroviària. Altra cosa era si els agents de l'ordre podien sorprendre'l en plena acció de control del dolç còctel que hagués resultat de rebentar alguna de les llaunes ensacades. En Marco s'havia promès desemmascarar els qui, amb tanta subtileza i rapidesa, li sostreien el rom.

En arribar el dia acordat, en José va contactar amb els agents federals. Els va dir que, amb tota seguretat, en Marco aniria a l'estació i rebentaria a ganivetades més d'un sac per comprovar si algú havia suplantat els bidons d'alcohol amb altres recipients degudament bescanviats amb aigua perquè tot semblés igual. Un treball laboriós i gairebé perfecte al qual es dedicaven petits contrabandistes d'estar per casa, amb la complicitat d'alguns treballadors dels magatzems ferroviaris. En José havia garantit als agents federals que tots els sacs, amb

accent o sense, portarien llaunes de rom. Seria igual quins obrissin, en Marco i els seus serien enxampats amb les mans al plat i detinguts immediatament. Quan els gàngsters van ser sorpresos pels agents federals, allò que havia de ser una senzilla batuda antimàfia va esclatar com un polvorí, i en Marco va caure en el tiroteig. La notícia va arribar veloçment a la cel·la d'Al Capone, a la fortalesa penitenciària d'Alcatraz, des d'on va llançar una ordre de vendetta contra els delators d'un dels seus pupils més estimats, Marco Bondozatti, abatut per les bales de la policia.

Passat l'altercat, que la premsa va reflectir com un cas més de les clavegueres de l'hampa sense investigar la seva vinculació amb la Blanch Shipping, els vaixells de l'empresa van tornar a transportar només el succulent sucre, l'aromàtic tabac i el cobejat níquel, donant així per acabada l'etapa dels diners fàcils procedents del contraban.

Els mesos transcorreguts des de la mort d'en Marco semblaven haver fet esvair l'ordre de revenja llançada per Al Capone. En José tornava a dormir bé, malgrat la retallada d'ingressos que li havia suposat el retorn al comerç de productes legals. A la tranquil·litat que sentia també hi va contribuir la decisió del nou president, Franklin D. Roosevelt, que en la seva política coneguda com el New Deal, el desembre de 1933 va derogar la Llei Seca, que tant havia contribuït a reforçar els baixos fons i a afeblir les arques de l'Estat, privat dels impostos derivats de l'alcohol. En José va creure resolt el deute que tenia amb la màfia. Un dels seus artífexs, en canvi, no ho va considerar de la mateixa manera.

Havien transcorregut gairebé dos anys des del sagnant xoc entre mafiosos i agents de l'ordre públic. Aquella tarda, en José es trobava amb en Greg al port, com de costum. El nano anava fent botar una pilota de bàsquet, disposat a encistellar en solitari al cercol que l'avi havia fet muntar a la paret del magatzem perquè el seu net es distraigués mentre ell donava ordres i controlava els empleats. El patriarca bolcava tot l'afecte en el noi, sobretot des de la mort de la seva esposa Betty, víctima d'una pneumònia.

—Vine, noi, que pujarem al vaixell! —va ordenar en José.

Van creuar un embull atapeït de sacs de sucre, tots ja amb l'ortografia correcta, i van sortir al desembarcador on la grua descarregava piles de setze sacs de seixanta quilos cadascun allà al moll, on un grup d'estibadors n'alliberava les cordes i transportava la mercaderia fins al magatzem.

Per rutina, en José va observar la trajectòria de la grua quan la càrrega apareixia sobre el perfil de la coberta del navili, a uns deu metres d'on eren amb en Greg. En aquell moment, el noi, que seguia jugant distret, va córrer rere la pilota que se li escapava cap a la vora del moll, per evitar que caigués a l'aigua. L'avi, immòbil, va vigilar que el petit no anés massa lluny en la seva persecució, però la distracció pel noi i la pilota va impedir que s'adonés de l'inusual balanceig del braç de la grua. Els sis-cents quilos de sucre que penjaven de la màquina semblaven bressolar-se com un pèndol, posant en perill l'estabilitat de la càrrega. En Manuel, el capatàs que dirigia les tasques de descàrrega, va voler alertar el seu patró just en el moment en què, en afluixar-se el cenyit de la malla,

la mercaderia es deslligà com les perles d'un llarg collaret trencat al coll d'una dama.

El ram de sacs va caure sobre en José mentre el capatàs cridava, i va esclafar el cos de l'amo contra les lloses del port. La mà dreta del moribund va ser l'únic que va quedar visible entre la massa. Una patètica contorsió dels dits, com si intentessin esgarrapar la pedra amb les ungles, va ser l'últim gest vital de José Blanch y Santos-Azpilizcueta en presència de l'incrèdul Greg, atret per l'aldarull mentre la pilota de bàsquet surava ja en l'aigua.

El nen va furgar frenètic entre la gran muntanya de sucre, ajudat per en Manuel, fins que va palpar el cap del seu avi, rebotat com un sac més. La massa encefàlica li va deixar un tacte tebi i enganxós a les mans tremoloses, impregnades de grans de sucre tenyits de sang vermella i fosca, gairebé negra, mentre era incapaç de contenir un plor aterrit i espasmòdic.

«Més d'un miler de lliures de sucre sepulden el milionari José Blanch», va titular l'endemà The Miami Daily News, amb to sensacionalista i una foto en la qual apareixia un pla general del contratemps, al costat d'un retrat de l'infortunat José d'anys enrere.

«Un tràgic accident durant la descàrrega del vaixell Santa Clara va provocar la mort del milionari d'origen cubà José Blanch, en desprendre's un fardell de sacs de sucre sobre el moll». La crònica, a tres columnes, continuava amb una breu biografia del mort en la qual es destacava la seva trajectòria d'empresari. Acabava dient